

Lekce - slovesa s podobným významem, synonymní slovesa

Wechseln, tauschen, ändern

Ändern

Es hat sich **nichts** geändert.

Warum müssen wir die Pläne ständig ändern?

Man muss vielleicht die Einstellung ändern.

Ich werde meine Meinung nicht ändern, egal was passiert.

Das hat sich **nicht** geändert.

Die Änderung = změna

Verändern

Mně pomáhá si pomoct překladem předpony ver- na pro- a překládat si **verändern** jako **proměnit**.

Jedná se o „větší porci změny“ než s ändern.

Du hast dich geändert. Změnil ses. (částečně)

Du hast dich verändert. Změnil ses. (proměnil ses zcela)

Verändern vyžaduje též aktivní účast.

Alles ändert sich, wenn du es veränderst.

Ein Unfall kann das Leben von Menschen stark verändern.

Die Architektur der Stadt hat sich im Laufe der Jahrhunderte verändert.

Die Veränderung = změna, proměna

Obě slovesa však nejsou striktně oddělena a mají mezi sebou značný překryv. Jinými slovy: existuje spousta vět, kde nebude mít požití toho či onoho slovesa žádný vliv na význam věty.

Die Situation hat sich geändert.

Die Situation hat sich verändert.

Wechseln - měnit, vyměnit

Ich muss die Glühbirne wechseln.

Er hat in letzten drei Jahren seinen Job fünfmal gewechselt.

Wie oft wechselt ihr bei euch Zuhause die Bettzeuge?

Am Wochenende sollten wir die Winterreifen wechseln.

der Wechsel = výměna

das Wechselgeld = drobné (podobně jako v angličtině „change“)

das Kleingeld = tiež drobné

Hast du Wechselgeld? Máte drobné?

die Wechselstube = směnárna

Geld wechseln → peníze měnit je vždy s wechseln → vekslák

Geld umtauschen - rozměnit peníze

Auswechseln (Fußball)

Der Fußballtrainer plant, einen Spieler in der zweiten Halbzeit auszuwechseln.

Verwechseln - zaměnit, splést

Sie verwechseln mich oft mit meinem Bruder.

Ich habe die Tür verwechselt und bin in das falsche Zimmer gegangen. Zlá jizba.

Tauschen - měnit, vyměnit

Ich tausche Klopapier GEGEN Brot.

Lass uns mal die Fahrräder tauschen. Deine fährt besser und ich kann nicht mehr!

Deine fährt besser und ich kann nicht mehr! Lass uns mal die Fahrräder wechseln, diese sind zu alt.

Austauschen (= wechseln)

Pomoci může překlad austauschen jako prohodit.

Ich tausche die Glühbirne aus. Vyměním žárovku.

Mein Auto hatte einen **Platten**, also musste ich den Reifen austauschen. Plattfuß - plochá noha

Wir sollten unsere Telefonnummern austauschen, damit wir in Kontakt bleiben können.

Der Tauschhandel - výměnný obchod

Im Mittelalter wurden auf Märkten und Messen Waren wie Stoffe, Gewürze und Metalle im Rahmen des Tauschhandels gehandelt.

Der Austausch - výměna

Obecně mi přijde nejtěžší odlišit mezi sebou slovesa wechseln a tauschen. Ändern má přeci jenom jiný charakter - nejedná se tam o výměnu dvou věcí navzájem, ale o individuální (často myšlenkovou, pocitovou, charakterovou, vnitřní) transformaci té jedné věci samé o sobě. Ty jsi se změnil, ta situace se změnila, názor se změnil. Jde o abstraktní věci.

U wechseln se jedná většinou o výměnu jedné věci za věc druhou - ale stejnou! Vše zůstává „při starém“, jen na místo například staré věci, je věc nová. Ich muss die Glühbirne wechseln.

U tauschen se jedná většinou o výměnu dvou různých věcí mezi sebou. „Vyměním koně za krávu.“ Na konci procesu tedy vlastním jinou věc než na začátku. Odtud i tedy slovo der Tauschhandel = výměnný

obchod.

CVIČENÍ ÄNDERN-WECHSELN-TAUSCHEN

Die Stadt hat sich verändert.

Könnten wir bitte das Thema wechseln ? Es interessiert mich nicht besonders.

Ich habe mein Buch gegen ihr Buch getauscht , weil ich das Thema interessanter fand.

Die Lage hat sich nicht geändert .

Möchtest du deine Schokolade gegen meine Gummibärchen tauschen ?

Wenn du die Autobahn verlassen willst, musst du die Spur wechseln.

Er hat sein Aussehen komplett verändert.

Der Therapeut hat ihr geholfen, ihre Denkmuster zu ändern, um mit Stress besser umzugehen.

An der Börse können Investoren Aktien _____ , um ihr Portfolio zu diversifizieren.

Ich überlege, dass ich den Job _____.

Ich will meine Chefin wechseln (dostanu jinou) vs verändern (změnit tu samou osobu)

Die Stadt hat sich verändert.

Der Mechaniker tauschte das alte Teil aus.

An der Situation hat sich nichts geändert.

Ich denke darüber nach, meinen Job zu wechseln.

*více příkladových vět na ändern vs zbytek

Fühlen, spüren, empfinden

FÜHLEN

Sloveso **fühlen** znamená něco cítit (**vnitřně!**), něco pociťovat a je **nejuniverzálnějším** z těchto tří slov. Dá se použít v podstatě ve všech případech, v kterých budou posléze figurovat slovesa **spüren** a **empfinden**.

Wie fühlst du dich?

Das Gefühl - pocit. Ich habe ein seltsames Gefühl. Mám divný pocit.

Das Bauchgefühl - intuice (pocit v břiše)

SPÜREN

Sloveso spüren se znaší zdůraznit vnější pocitovou stránku při nějakém **vnějším vjemu**.

Ich spüre den Sonnenschein auf meiner Haut.

Ich fühle den Sonnenschein auf meiner Haut je identická věta a je gramaticky v pořádku. Právě

sloveso spüren ale dává do popředí onen fyzický pocit-> **NA** našem těle. Slunce - teplo - kůže.

Druhé časté užití je ve smyslu cítit/vnímat přítomnost něčeho. Die Katze spürt die Beute in der Nähe.

Kočka cítí blízkou kořist.

die Spur - stopa, jízdní pruh. Der Detektiv ist auf der Spur.

Bleibe in deiner Spur.

EMPFINDEN - vnímat, pociťovat, prožívat

Sloveso empfinden je naopak ze všech tří sloves **nejvíce zaměřeno na vnitřní prožívání**.

Ich empfinde eine gewisse Unruhe, wenn ich an die Zukunft denke. Pociťuji určitý neklid, když myslím na budoucnost.

Důležitým přídatným jménem je slovíčko **empfindlich** - citlivý.

Meine Haut ist sehr empfindlich. Moje kůže je velmi citlivá.

Ich bin mir bewusst, dass dieses Thema für einige Menschen empfindlich ist. Jsem si vědom toho, že toto téma je pro některé lidi citlivé.

CVIČENÍ FÜHLEN-SPÜREN-EMPFINDEN

Cítí se šťastná a spokojená.

Cítí vzrušení před prvním pracovním pohovorem.

Při túře v lese cítí spojení s přírodou.

Učitelka pociťuje uspokojení, když vidí, že její žáci dělají pokroky.

Cítí písek mezi prsty na nohou.

Cítím napětí ve vzduchu. spüren, fühlen

Pacientka pociťuje úlevu poté, co bolest ustoupila. empfinden

Cítím radost ve svém srdci. fühlen

Pociťuji/vnímám hlubokou vděčnost za drobné radosti života. empfinden

Pociťuji/vnímám určitou nervozitu před zápasem.

Cítím se sám. Ich fühle mich allein/einsam.

Cítím bolest. empfinden/spüren

Cítím teplo. Ich spüre die Wärme.

Cítím s tebou. Ich fühle mit dir. das Mitleid, das Mitgefühl - lítost, soucit

Sie fühlt sich glücklich und zufrieden.

Sie spürt die Aufregung vor ihrem ersten Vorstellungsgespräch.

Er fühlt die Verbindung zur Natur beim Wandern im Wald.

Die Lehrerin empfindet Befriedigung, wenn sie sieht, wie ihre Schülerinnen und Schüler Fortschritte machen.

Ich spüre den Sand zwischen meinen Zehen.

Ich spüre die Spannung in der Luft.

Die Patientin empfindet Erleichterung, nachdem die Schmerzen nachgelassen haben.

Ich fühle die Freude in meinem Herzen.

Ich empfinde tiefe Dankbarkeit für die kleinen Freuden des Lebens.

Ich empfinde eine gewisse Nervosität vor dem Spiel.

Merken, bemerken, sich merken

MERKEN, BEMERKEN

Slovesa merken i bemerken znamenají obě všimnout. Konec konců i my někdy říkáme mít něco v merku.

Hast du das gemerkt? Všiml sis toho?

Hast du das bemerkt? (Po)Všimnul sis toho?

Předpona -po- možná není od věci, můžeme si ji představit jako německou předponu -be- v tomto případě.

die Bemerkung = poznámka - ne ale poznámka na papíře (to je die Notiz, odtud slovo notýsek), ale verbální poznámka k něčemu, čeho jsme si všimli. Podotknutí.

SICH MERKEN

Pozor ale musíme dávat, když si ke slovesu merken vleze zvrtné zájmeno sich → tak nám vznikne sich merken. A to už znamená si zapamatovat.

Er kann sich das nicht merken. Nemůže si to zapamatovat.

Kannst du dir meinen Namen endlichmal merken? Můžeš si konečně zapamatovat moje jméno?

CVIČENÍ MERKEN-BEMERKEN-SICH MERKEN

Nikdy si nedokázala zapamatovat, jak se správně vyslovuje moje jméno.

Viditelně si ničeho z toho nevšimli.

V parku si všimnul podezřelého muže. Er hat im Park einen verdächtigen Mann bemerkt/gemerkt.

Uvědomuji si jeho záměr. Ich merke seine Absicht.

Teprve až teď si všimnul, že dorazila.

Musíme si to místo zapamatovat do budoucna. Wir müssen **uns** den Ort für die Zukunft **merken**.

Okamžitě jsem si všimnul, že se něco změnilo. Ich habe sofort gemerkt/bemerkt, dass sich etwas verändert/geändert hat.

Das merkt man. Je to cítit. Je to znát.

Ich habe **mir** sofort deinen Namen gemerkt. (jediný rozdíl je ona zvrtnost **mir**) Hned jsem si tvoje jméno zapamatoval.

Ich habe sofort deinen Namen gemerkt. Hned jsem si tvého (exotického!!!) jména všimnul.

Merken sie diese Worte. Zapamtujte si tato slova.

Sie konnte sich nie merken, wie man meinen Namen richtig ausspricht.

Sie haben offenbar nichts davon gemerkt.

Er bemerkte einen verdächtigen Mann im Park.

Ich merke seine Absicht.

Er merkt jetzt erst, dass sie angekommen ist.

Wir müssen uns den Ort für die Zukunft merken.

Ich habe sofort bemerkt, dass sich etwas verändert hat.

Bedauern, bereuen a Leid tun

Jak bedauern tak bereuen vyjadřují v němčině lítost. Něčeho litujeme.

BEDAUERN je pocitově **slabší lítost**. Často lítost nad něčím, co jsme **sami nezpůsobili**. Nebo lítost nad něčím, co jsme neudělali.

Ich bedauere, dass ich nicht früher mit dem Sport angefangen habe.

Při BEREUEN jde často o **silnější lítost**. Často se jedná o lítost nad činem nebo událostí, **kteřou jsme sami zapřičinili** a jejíž neblahé následky **trvají do teď**.

Nach dem Streit bereute er seine impulsiven Worte.

Ideální je si zapamatovat, že **bereuen je silnější forma lítosti** vztažená na mě a moje činy.

Er **bedauerte** es, dass er sich nicht besser auf das Vorstellungsgespräch vorbereitet hatte.

Kdo ví, mohl to být dobrý job, možná by ho dostal, kdyby se líp připravil, ale co už. Budou jiné příležitosti.

Er **bereute** es, dass er sich nicht besser auf das Vorstellungsgespräch vorbereitet hatte.

Byla to životní šance.

ChatGPT

Die beiden Sätze haben eine ähnliche Bedeutung, aber es gibt einen feinen Unterschied in der Nuance:

1. "Er bedauerte es, dass er sich nicht besser auf das Vorstellungsgespräch vorbereitet hatte."

Dieser Satz drückt aus, dass die Person bedauerte, dass sie sich nicht besser vorbereitet hatte, aber es impliziert nicht unbedingt, dass sie die Entscheidung, sich nicht vorzubereiten, als einen Fehler ansieht. Es könnte bedeuten, dass die Person wünschte, dass sie sich besser vorbereitet hätte, aber sie betrachtet es möglicherweise nicht als schwerwiegenden Fehler oder bereut es nicht so stark.

1. "Er bereute es, dass er sich nicht besser auf das Vorstellungsgespräch vorbereitet hatte."

Im Gegensatz dazu drückt dieser Satz stärker aus, dass die Person ihre Entscheidung, sich nicht besser vorzubereiten, als einen Fehler ansieht und es bereut. Es zeigt eine tiefere Form der Reue oder des Bedauerns über die Handlung oder Entscheidung.

Zusammenfassend lässt sich sagen, dass "bedauern" ein allgemeineres Gefühl des Bedauerns ausdrückt, während "bereuen" eine stärkere Form der Reue oder des Bedauerns über eine spezifische Handlung oder Entscheidung ausdrückt.

bedauern - nepovažuje za chybu

bereuen - považuje za chybu

CVIČENÍ BEDAUERN-BEREUEN

Hluboce lituji, že jsem se nemohla zúčastnit sestřiny svatby.

Litoval, že se vzdal svých snů kvůli práci, kterou neměl rád.

Jednoho dne budete tohoto rozhodnutí litovat!

Litoval, že nebyl odvážnější, když měl možnost se vyjádřit.

Lituje svých slov.

S lítostí vám oznamujeme, že váš let byl zrušen.

Hluboce litovala, že se nemohla zúčastnit pohřbu svého přítele.

Jednou možná budeme litovat, že jsme tuto příležitost propásli.

Ich bedaure zutiefst, dass ich nicht an der Hochzeit meiner Schwester teilnehmen konnte.

Er bereute es, seine Träume aufzugeben, um einem Job nachzugehen, den er nicht mochte.

Ihr werdet diese Entscheidung eines Tages bereuen!

Er bedauerte es, dass er nicht mutiger war, als er die Gelegenheit hatte, sich zu äußern.

Sie bereut ihre Worte.

Wir bedauern, Ihnen mitteilen zu müssen, dass Ihr Flug gestrichen/storniert wurde.

Sie bedauerte zutiefst, dass sie nicht an der Beerdigung ihres Freundes teilnehmen konnte.

Wir werden es vielleicht eines Tages bereuen, diese Gelegenheit verpasst zu haben.

etwas ist bedaurlich - něco je smutné, politování hodné

die Reue - lítost, pokání

Ustálené fráze:

Das wird er bitter bereuen.

Du hast nichts zu bereuen.

Machen, tun -

<https://jazykyprobohemy.cz/pdf/nemcina-tun-machen>

<https://jazykyprobohemy.cz/pdf/premium/1.pdf>

Einfallen, auffallen, gefallen

<https://jazykyprobohemy.cz/youtube/einfallen-auffallen-gefallen-nemcina-synonyma>

Všechny tři slovesa mají v kořeni sloveso fallen, tedy spadnout, upadnout, padnout.

EINFALLEN znamená napadnout. Ne někoho (to je mimochodem überfallen), ale napadnout ve smyslu, že mě něco napadlo.

Etwas ist mir eingefallen! Něco mě napadlo!

AUFFALLEN znamená něčeho si všimnout. Mně vždycky pomáhla představa, že mi to „padlo do oka“.

A proto jsem si toho všimnul.

Etwas ist mir aufgefallen! Něčeho jsem si všimnul.

Obě slovesa budeme v němčině používat **hlavně v minulosti**. Přece jenom, když chci někomu říct, že mě něco napadlo nebo že jsem si něčeho všimnul, tak už se to nejspíš stalo. Jak říkám: většinou. To totiž neznamená, že věty v přítomnosti nebudou v běžné řeči vystupovat.

Hej, es fällt mir gerade etwas ein. Hej, zrovna mě něco napadá.

Ja, es fällt mir auf. Vidím to (všímám si toho).

Od slovesa einfallen se odvozuje podstatné jméno der Einfall (nápad), které jsem já osobně za 6 let života v německu nikdy neslyšel. Němci vždycky říkali die Idee nebo der Gedanke.

Od auffallen je zase praktické přídavné jméno auffällig → nápadný. Což dává krásný smysl: auf (na) + fällig (padný, padavý)

Ted' ale 2 extrémně důležité věci. **Jak auffallen tak einfallen tvoří minulost se sein!** Což opět dává smysl, protože mají v základu opakuji sloveso fallen, které přirozeně tvoří minulost se sein. Je totiž jedním se základních **pohybových sloves (odkaz)**.

Etwas **ist** mir eingefallen! Etwas **ist** mir aufgefallen!

Zároveň máme my Češi tendenci říkat: etwas ist MICH aufgefallen → tam kde patří mir dáváme mich.

Proč? Protože přemýšlíme česky. Něco **mě** napadlo. Ale Němci říkají doslova: Něco **mi** napadlo. A zde mi právě vždycky přispěchala na pomoc představa: něco mi padlo do oka (u auffallen) a něco mi vpadlo do hlavy (u einfallen). Potom jsem už vždycky věděl, proč je v obou větách pohyb a 3. pád.

Naopak sloveso GEFALLEN tvoří minulost s haben. Ospravedlnit si to můžeme tím, že ono GEFALLEN je infinitiv slovesa! Nejedná se o minulý čas. Takže nemá v kořeni čistě ono fallen. Sloveso znamená, že se mi něco líbí. Třeba na Facebooku klikáme u náš na tlačítko To se mi líbí a Slováci klikají na Páči sa. A Němci? Ti klikají na Gefällt mir! Sloveso gefallen sice nemá v kořeni čistě ono fallen, ale i toto sloveso je od fallen odvozeno. Vzniklo to tak, že když jste (kdysi dávno, asi ve středověku) hráli kostky a **padla** vám vaše výherní kombinace, tak se vám to **líbilo**, protože vám to **padlo**. Odtud původ slovesa gefallen - líbit se.

Das gefällt mir! To se mi líbí!

Das Konzert **hat** mir richtig gut gefallen. Ten koncert se mi opravdu líbil.

Gefällt es dir nicht? Nelíbí se ti to?

CVIČENÍ EINFALLEN-AUFFALLEN-GEFALLEN

Mir ist aufgefallen, dass du ein neues Auto hast.

Die Antwort auf die Frage ist mir nicht sofort eingefallen.

Sein ungewöhnlicher Kleidungsstil fällt immer auf.

Die Idee für das neue Projekt ist mir beim Spaziergang eingefallen.

Die fehlende Unterschrift ist mir beim Überprüfen sofort aufgefallen. Mir hat die Atmosphäre in diesem Restaurant sehr gefallen.

Die Veränderung in ihrem Aussehen ist mir sofort aufgefallen.

Mir gefällt deine neue Frisur.

Die Melodie des Liedes ist mir wieder eingefallen.

Seine freundliche Art hat mir gleich gefallen.

Ihr Lächeln hat mir sofort gefallen.

Unterrichten, lehren, lernen, beibringen

Nejprve bych rád oddělil sloveso lernen od zbytku. To totiž jako jediné znamená učit **se**. Tedy sám sebe. U všech ostatních sloves jde o to, že někdo někoho učí. A ke speciálnímu konfliktu právě dochází u lehren a lernen.

Ich lerne Deutsch. Učím se německy.

Ich lehre Deutsch. Učím němčinu.

Zapamatovat si to můžete například podle podstatného jména **der Lehrer**, kde je právě vidět, z jakého slovesa je odvozené. A sice z **lehren**.

Takže od teď už provždy: lehren → učit někoho, lernen → učit se

Lehren, beibringen a unterrichten tedy všechny více méně znamenají, že někdo někoho učí.

Nejpoužívanějšíma nejuniverzálnějším z těchto sloves je bezesporu UNTERRICHTEN.

Unterrichten znamená vyučovat.

Ich unterrichte seit sieben Jahren Deutsch. Vyučuji už sedm let němčinu.

Podstatné jméno od něj odvozené - **der Unterricht** - znamená vyučování a hojně se používá.

Wann startet der Unterricht? Kdy začíná vyučování?

Wir sehen uns nach dem Unterricht. Uvidíme se po vyučování.

BEIBRINGEN má rozdíl od unterrichten a lehren schopnost odkazovat na to, že nás naučil **někdo nebo něco mimo pedagogický sbor**. Například život.

Das Leben hat mir beigebracht, nie aufzugeben.

Meine Großmutter hat mir beigebracht, wie man strickt. Plést mě naučila moje babička.

Mně osobně vždycky pomáhalo překládat si beibringen jako vštípit. Někomu něco vštípit. Jemandem etwas beibringen. Pomáhá to zaprvé nezapomenou 3.pád (jemandem etwas beibringen) plus to nutí člověka s tímto slovesem šetřit. Což tomuto slovesu sluší. Jedná se o sloveso, kterému sluší, když se s ním šetří. Unterrichten je tady od toho, aby s ním bylo „zametáno.“

CVIČENÍ LERNEN-LEHREN-BEIBRINGEN-UNTERRICHTEN

Die Ehe hat mir Toleranz beigebracht.

Komm, ich bringe dir was bei.

Wie lange lernst du Deutsch?

Mein Vater hat mir beigebracht, wie man Fahrrad fährt.

Der Yogalehrer unterrichtet eine Klasse am frühen Morgen.

Der Professor unterrichtet Physik an der Universität.

Wie lange lehrst du Deutsch?

Frau Müller unterrichtet Mathematik an unserer Schule.

Mein Bruder bringt mir bei, wie man Gitarre spielt.

Er hat ihr nichts Gutes beigebracht.

Was hast du auf der Uni gelehrt?

Was hast du auf der Uni gelernt?

Du kommst immer spät zum Unterricht.

Ausweichen, vermeiden, meiden, umleiten

Trennen, teilen

Durchfallen, verfallen

Riechen, stinken

Folgen, verfolgen

öffnen, eröffnen

warten, erwarten

aufgeben, verzichten

verbieten, untersagen

Probieren, versuchen

Bekommen, kriegen

Führen, leiten

Laufen, rennen

Gucken, schauen, starren, beobachten

Benutzen, verwenden

Sein, sich befinden

Sagen, äußern, erwähnen

Aufmachen, öffnen

Zumachen, schließen

Online lekce by mohla být překládání českých vět s klíčem. TAKZE neprekladat nemecké vety, ale vety české.